

INTERVIEWS

»FOR MAGGIE NELSON STÅR DET PERVERSE IKKE I ET MODSÆTNINGSFORHOLD TIL DEN ROMANTISKE KÆRLIGHED«

AF PAULINE BENDSEN

Hvordan oplever en oversætter (og transmand), en forfatter (og mor) og en litteraturforsker Maggie Nelsons nytænkende beskrivelser af begær, brug af teori og kritik af LGBTQ-traditionen?

Det første, der begejstrede Liv Rolf Mertz – oversætter, cand.mag. i Engelsk og Kønsstudier og selv transmand – da han læste *Argonauterne*, var, at bogen overhovedet fandtes:

»Det er fantastisk, at den er sluppet igennem et redigeringsregime, der befaler, at man enten skal være teoretisk eller skønlitterær. Indledningen klipper bogstaveligt talt fra analsex til Wittgenstein i løbet af syv linjer. 'Does it get any better?', som fortælleren spørger. Og så var det for mig personligt en lettelse at se begær beskrevet uden udelukkende at kredse om den begæredes anatomiske beskaffenhed eller på forhånd dikterede kønsroller.«

Argonauterne fortæller historien om Maggie, der møder Harry, og forelsker sig hovedkulds. Harry er kunstner og ikke lige sådan at putte i kønsbås. De to flytter hurtigt sammen med Harrys treårige søn fra et tidligere forhold, og efter noget tid begynder Maggie i IVF-behandling med det mål at blive gravid, mens Harry begynder i hormonbehandling og får fjernet sine bryster – dog ikke med det specifikke mål at blive mand.

»Hvordan forklarer man,« spørger Nelson i bogen, »... at 'transition' for nogle måske er ensbetydende med at lægge det ene køn helt bag sig, mens det for andre – som Harry, der har det fint med at identificere sig som *butch* på testosteron – ikke er? Jeg er ikke på vej noget sted hen, svarer Harry af og til, når han bliver spurgt.«

For Liv Rolf Mertz er det en smuk, men velkendt tanke: »Det er forbilledligt, og det virker visionært ... Men egentlig halter det bare efter, hvad folk som den interkønnede amerikansk-britiske fotograf Del LaGrace Volcano har sagt i cirka 20 år: 'I'm not going from A to B. I'm just going.' Hvad jeg måske finder lige så visionært – hvis ikke mere – er jegets totale fremmedgørelse over for andres forsøg på at sætte hende i bås som 'heterodame'. 'Har du så været sammen med andre kvinder – før Harry?' bliver hun, temmelig taktløst, spurgt til et middagselskab. Det afstedkommer en række refleksioner over, hvad Harry 'er', hvilken karakter jegets tidligere forhold har haft, og hvilket udslag begge dele måtte give på heterobarometeret – eller netop ikke. Selvfølgelig er der en politisk nødvendighed i at tage tegnet 'lesbisk' på sig – af solidaritet over for andre med samme begærsretning og med henblik på at undgå usynliggørelse – men vel at mærke kun, hvis dette tegn rent faktisk passer. Også begæret kan sprænge narrativet om, at man 'går fra A til B' (eller pendulerer mellem disse to), og at de heteronormative kategorier, der i samme takt pådattes udefra, er udtømmende for en persons lidenskab og kærlighedsliv.«

Forfatter Caroline Albertine Minor var egentlig i gang med en roman af en af sine yndlingsforfattere, da *Argonauterne* dukkede op i hendes postkasse, og efter at have læst et par linjer blev hun klar over, at den anden bog måtte vige for Maggie Nelson:

»Stemmen i *Argonauterne* er direkte, kærlig og rå, *pissed* og opsat på at forstå det, der pisser den af. Jeg følte mig ramt og læste den i løbet af en eftermiddag. Erfaringerne i *Argonauterne* er på den ene side ekstremt partikulære, knyttet til et specifikt kropsligt, seksuelt og kærligheds-mæssigt udgangspunkt, der er Nelsons eget – og samtidig, eller måske derfor, føles de også totalt rummelige. Jeg læste med en fornemmelse af at have lov til at være der og lov til at tænke med. Jeg holder meget af, at det perverse og perversiteterne for Nelson ikke står i et modsætningsforhold

til den romantiske kærlighed. Tværtimod insisterer hun på, at det at dele, udleve og interessere sig for hinandens seksuelle tilbøjeligheder kan medføre en dybere åndelig tilknytning. Fordi den andens krop – den syge, liderlige, smertefulde, gravide, hormonpåvirkede krop – på denne måde træder ind i kærlighedens arena, ikke længere som et objekt til besyngelse, men som aktiv udøver i samspil med ens egen krop.«

»Noget af det fineste og stærkeste ved

Argonauterne er Nelsons mellemværende med de teoretiske positioner, som hendes egen tænkning er formet af,« lyder det fra Iben Engelhardt Andersen, postdoc i Literatur ved Syddansk Universitet.

»Hun er kritisk over for en LGBTQ-tradition, der nøjes med at kæmpe for retten til at blive gift eller få ansættelse i militæret, men også over for radikale queer-stemmer, der siger, at det at få børn er at reproducere nogle undertrykkende strukturer. Et

sted siger hun noget i retning af: 'Her står jeg og folder sokker. Hvor konformt.' Men samtidig spørger hun, om der ikke også er noget vildt og transformativt – noget queer – i graviditeten og moderskabet som noget, der både er radikalt kropsligt og radikalt fremmedgørende. Maggie Nelson 'queerer' graviditets- og moderskabserfaringen i den forstand, at oplevelserne af omsorg, uforudsigelighed, sårbarhed og vild kropslighed kan åbne for andre måder at tænke det politiske fællesskab på.«

Iben Engelhardt Andersen bemærker, at Maggie Nelsons særegne sammenblanding af teori og biografi er potentielt irriterende, fordi det teoretiske hurtigt kan blive poserende, men hun synes, at det lykkes Nelson at styre uden om den faldgrube:

»Nelsons brug af teori handler ikke om at opretholde nogle bestemte kategorier, men om at tænke over besværet med at ønske sig en familie i et samfund, der måske trænger til mere fællesskabsfølelse. Det er et besvær, hun føler på sin egen krop, men det er også en gammel sang om det privates forhold til det politiske, og derfor er hendes mellemværende med alle mulige forskellige teoretiske positioner en måde, ikke at positionere sig, men at gentænke og kritisere og stille spørgsmål på.«

Caroline Albertine Minor er enig: »Nelson er åbenlyst både skræmmende belæst og intelligent, men i *Argonauterne* fungerer det teoretiske aldrig som en rigid overbygning, der skal sætte de levede erfaringer ind i en større sammenhæng – og på den måde legitimere, at der skrives om dem. Tingene er mere elastiske, eller plastiske end det; både hvad angår form og indhold. Hun tænker ligesom ind i, på tværs af og langs med sine citater, der i øvrigt ikke er henvist til et noteapparat, men står vævet ind i teksten. Man kan få en fornemmelse af et kor eller et livligt diskuterende selskab, mens man læser.«

Argonauterne er en bog om metamorfoser og identitet: Hvordan vi ældes og forandres, alle cellerne i vores kroppe udskiftes, samtidig med at vi holder fast i en kerne og et navn. Og denne uomgængelige, men nogle gange umærkelige transformation er ikke forbeholdt transpersoner eller gravide. Den undergår vi alle, pointerer Maggie Nelson. Om tiden, hvor hun er gravid, mens Harry er begyndt på sin testosteronbehandling, skriver Maggie:

»På overfladen virkede det, som om din krop var blev mere og mere »mandlig«, og min mere og mere »kvindelig«. Indeni var vi to menneskedyr, der undergik forvandlinger side om side og var hinandens upålidelige vidner. Med andre ord var vi i gang med at ældes.«

»Som gravid og mor til en femårig var det især hendes tanker omkring forældreskabet og forældrekroppen, der greb mig,« fortæller Caroline Albertine Minor.

»Siden jeg fik min søn, har jeg opsøgt værker, der helt ærligt og helst frygtløst videregiver erfaringer med at skabe, bære og have uendeligt ansvar for et væsen, der ikke var der lige før! Der findes heldigvis en del, men *Argonauterne* er den bog, jeg har læst, der på mest tålmodig og åbenhjertig vis undersøger det felt, hvor moren og barnet, den gravide krop, den liderlige og syge og smertefulde krop krydser hinanden. Jeg ved, at jeg får lyst til og brug for at læse den igen; helst før pigen inden i mig kommer ud og for en tid forvandler al læsning til et fjernt minde.«

